

Vlaams
Parlement

stuk **838** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 7 december 2010 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met de overeenkomst tussen
de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
en Barbados
inzake de wederzijdse bevordering
en bescherming van investeringen,
ondertekend in Brussel op 29 mei 2009

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Betekenis van de overeenkomst

De Vlaamse Regering staat positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsovereenkomsten. Die zijn immers erg belangrijk voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Een Vlaamse investeerder zal meer geneigd zijn te investeren in landen als het politieke risico gedekt wordt door de Nationale Delcredere dienst (NDD). Voor de NDD is het bestaan van een bilaterale overeenkomst voor de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen een belangrijke factor bij de beoordeling van een verzekeringsaanvraag voor een geplande Vlaamse investering in het buitenland. De NDD kan dan immers een eventuele actie tegen of regres op de overheid van het gastland in geval van schade ondernemen. Hij kan alle investeringsvormen verzekeren.

Hoewel buitenlandse investeringen doorgaans al beschermd worden door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De bilaterale verdragen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, die door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) gesloten worden, bevestigen onder meer het principe dat investeringen slechts kunnen onteigend of beperkt worden in het partnerland als daartoe geldige redenen bestaan en als er een passende, efficiënte vergoeding uitgekeerd wordt, dit wil zeggen een vergoeding die kan gerepatriëerd worden. Ook de risico's 'oorlog' en 'opstand' worden aangeraakt. De verdragen huldigen voorts de vrije transfer van de geïnvesteerde middelen en hun opbrengsten.

Tot slot is in de verdragen een arbitrageregeling opgenomen voor geschillen die tussen een Vlaamse investeerder en de lokale overheid zouden kunnen rijzen over de toepassing van de beginselen van het investeringsverdrag. In dit verband wordt verwezen naar de arbitrage van het ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes – Internationaal Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen) of naar de regels van de UNCITRAL (United Nations Commission of International Trade Law – Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht). Ook werd een verwijzing naar de arbitrage van de particuliere geschillenbeslechtingsorganen van de internationale Kamer van Koophandel in Parijs opgenomen in de investeringsovereenkomst.

Deze investeringsverdragen zijn in principe vooral zinvol in landen met een hoge politieke instabiliteit of risico.

De Vlaamse Regering hecht bijzonder belang aan een zo breed mogelijke toepassing van fundamentele arbeids- en milieunormen in de wereld. In alle BLEU-investeringsovereenkomsten ijvert de Vlaamse Regering voor de opname van een verwijzing naar de fundamentele arbeids- en milieunormen.

Door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is de Europese Unie (EU) exclusief bevoegd voor het sluiten van investeringsovereenkomsten. De Europese Commissie, die het Gemeenschappelijk Handelsbeleid van de EU uitvoert en dus dergelijke investeringsovereenkomsten zal onderhandelen, deed op 7 juli 2010 een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van overgangsregelingen voor bilaterale investeringsovereenkomsten tussen lidstaten en derde landen¹. Aangezien

¹COM(2010)344 definitief.

het Verdrag van Lissabon niet voorziet in een expliciete overgangsregeling die de status van de door de lidstaten gesloten overeenkomsten verduidelijkt, wordt met dit voorstel het voortbestaan van alle thans van kracht zijnde investeringsovereenkomsten tussen lidstaten en derde landen toegestaan. Hierdoor garandeert het voorstel uitdrukkelijk de rechtszekerheid met betrekking tot de voorwaarden waaronder investeerders werken. Deze benadering biedt de mogelijkheid geleidelijk een EU-investeringsbeleid te formuleren en uit te werken. De Commissie gaat tegen uiterlijk vijf jaar na de inwerkingtreding van de verordening alle bestaande bilaterale overeenkomsten toetsen op enkele voorgestelde criteria. Indien zij tot het besluit komt dat een overeenkomst niet conform is, kan zij de machtiging tot het voortbestaan van de overeenkomst intrekken en de lidstaat de opdracht geven om de overeenkomst te wijzigen of op te zeggen.

Het voorstel stelt tevens een kader en voorwaarden vast om lidstaten te machtigen onderhandelingen met derde landen aan te knopen met het oog op de wijziging van bestaande bilaterale investeringsovereenkomsten. Binnen dit kader kunnen lidstaten ook onder bepaalde voorwaarden gemachtigd worden tot het voeren van onderhandelingen over en het sluiten van nieuwe bilaterale investeringsovereenkomsten. De in het voorstel opgenomen procedure moet beschouwd worden als een uitzonderlijke overgangsmaatregel.

De Raad Buitenlandse Zaken benadrukte op 10 september 2010 dat er zo spoedig mogelijk een alomvattend en efficiënt kader moet komen voor investeringsovereenkomsten op EU-vlak. De Raad en het Europees Parlement bespreken en amenderen het voorstel van verordening, en zullen deze via de gewone wetgevingsprocedure aannemen.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van de bevordering en de bescherming van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of het internationale publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten, onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. In overeenstemming met artikel 167, §3, van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer zij uitwerking kunnen hebben.

Het zogenaamde ‘gemengde’ karakter van de investeringsovereenkomsten werd op 4 mei 1994 vastgelegd in de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De ICBB heeft die beslissing op 4 april 1995 bekrachtigd. Zowel de gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. De overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De gewesten zijn bevoegd voor het economische beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd voor de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, §1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft.

Het tweede en laatste artikel van het ontwerp van decreet houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat zij in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland²

2.1. *Ligging en politieke gegevens*

Barbados is met 431 km² en 285.000 inwoners een klein eiland in het oostelijke deel van het Caribische gebied dat in 1966 onafhankelijk werd. Het maakt deel uit van het Britse Gemenebest. Barbados is één van de meest welvarende landen in de regio en een voorbeeld van een parlementaire democratie zonder bestuurlijke problemen.

2.2. *Mensenrechten*

De mensenrechten worden van oudsher gerespecteerd. Barbados is partij bij verschillende mensenrechtenverdragen zoals het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van vrouwendiscriminatie en het Kinderrechtenverdrag. Andere verdragen zoals het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of mensonterende behandeling of bestrafing werden niet geratificeerd. Barbados heeft één van de laagste misdaadcijfers ter wereld. Illegale drugshandel blijft wel een ernstig probleem. Op de Corruption Perceptions Index (CPI) 2010 scoort Barbados met 7,8 op 10 en een 17de plaats beter is dan België.

2.3. *De economische situatie*

Barbados voert een liberaal economisch beleid. Sinds zijn onafhankelijkheid heeft het land een hele evolutie doorgemaakt. Aanvankelijk was het sterk afhankelijk van de suikerrieteelt, waarvan de oogst vooral naar de EU uitgevoerd werd tegen preferentiële tarieven onder het Verdrag van Lomé. De jongste jaren werd een diversificatie doorgevoerd waardoor de lichte industrie en vooral het toerisme aan belang gewonnen hebben. De toeristische sector zorgt voor 15% van het bruto binnenlands product (bbp) en de helft van de buitenlandse inkomsten. De regering heeft ook een grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van offshore financiële diensten. Barbados is een belangrijk zakencentrum en een knooppunt voor de creatieve industrieën zoals film, mode en muziek. De hoogtechnologische sector kent de jongste jaren een sterke expansie. Barbados heeft een aantal energiebronnen, en het kan hopen om ooit zelfbedruipend te zijn.

Structureel kent Barbados, zoals bijna alle landen uit de regio, het probleem dat het slechts over een kleine binnenlandse markt beschikt die nauwelijks toegankelijk is voor industrialisering. Daarnaast heeft het ook vaak te kampen met natuurrampen. De landbouwsector die vooral gericht is op suiker en rum, is sterk afhankelijk van de uitvoer, en bijgevolg van markt- en prijschommelingen en van preferentieregels. Voor Barbados zijn de onderhandelingen in de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en het op 15 oktober 2008 ondertekende economische partnerschapsakkoord (EPA) tussen de EU en de CARIFORUM-staten, van groot belang. Barbados stelt zijn hoop eveneens op een ruimere regionale economische integratie.

---

² Voor het opstellen van dit overzicht werden verschillende bronnen geraadpleegd: publicaties van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, het federale Planbureau, het Barbados-European Community Country Strategy Paper and National Indicative Programme for the period 2008-2013 en UNCTAD.

Na een diepe recessie in 1990 konden sinds 1993 groeicijfers tussen 3% en 5% genoteerd worden, behalve in 2001 toen als gevolg van de aanslagen in de Verenigde Staten het toerisme fel terugliep. Verwacht wordt dat de groei zich de komende jaren zal doorzetten. De inflatie is thans onder controle, maar de werkloosheid is een groot probleem. De regering zet haar inspanningen voort om de werkloosheid te verminderen, buitenlandse directe investeringen aan te trekken en de resterende staatsbedrijven te privatiseren.

Met 655 inwoners per km² is Barbados overbevolkt en de bevolking neemt nog steeds toe. De opeenvolgende regeringen hebben steeds de nadruk gelegd op de sociale ontwikkeling van het land. Zij hebben een wetgevend en institutioneel kader geschapen om het sociale beleid uit te tekenen en uit te voeren. Barbados bekleedt de 42ste plaats op de Human Development Index 2010 van de Verenigde Naties (VN).

In december 2006 nam het Parlement het ‘National Strategic Plan of Barbados 2006-2025: Global Excellence, Barbadian Traditions’ aan. Dit plan is het resultaat van gesprekken met de privésector, de arbeidersbeweging en het maatschappelijke middenveld. Het beschrijft hoe Barbados wil uitgroeien tot een ontwikkelde maatschappij waarin voorspoed, sociale gelijkheid en competitiviteit centraal staan.

2.4. *Buitenlandse handel*

In tegenstelling tot het midden van de jarig negentig van de vorige eeuw, is de handelsbalans deficitair. In 2004 en 2005 bedroeg het deficit ruim 12% van het bbp. In 2007 kon dat cijfer teruggebracht worden naar 7%.

De uitvoer bestaat uit afgewerkte producten, suiker en melasse, rum, voedingswaren en chemicaliën. Trinidad en Tobago, Jamaica, Brazilië, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk zijn de voornaamste afnemers.

De voornaamste ingevoerde producten zijn verbruiksgoederen, machines, voedingswaren, bouwmaterialen en brandstoffen. De Verenigde Staten, Trinidad en Tobago en Rusland vormen de top drie van leveranciers.

De NDD kent Barbados een politiek risico van 3 en 4 toe (op een schaal van 7) en een hoog commercieel risico (C op een schaal van A tot C). Dekking kan verleend worden in ‘open account’, dat wil zeggen zonder dat een bankgarantie vereist is, en zonder verdere bijzondere voorwaarden.

2.5. *Het investeringsklimaat*

Barbados heeft een prima reputatie verworven als bestemming voor buitenlandse directe investeringen. Het heeft een stabiel en goed georganiseerd ondernemingsklimaat met een voldoende aantal professionele diensten en een moderne telecommunicatie. De Barbadaanse regering stelt de economische en sociale ontwikkeling van het land voorop. Daarom biedt zij haar volledige steun aan buitenlandse investeringen en zorgt zij voor een investeringsvriendelijk klimaat door een aangepaste wetgeving. De dienstverlening van instellingen zoals de Barbados Investment and Development Corporation (BIDC), de Centrale Bank van Barbados en andere efficiënte publieke en private organisaties, heeft in de loop der jaren bijgedragen tot een grote tevredenheid van buitenlandse investeerders.

Barbados heeft de ambitie om tegemoet te komen aan de noden van de hedendaagse investeerder en biedt daarom:

- belastings- en andere voordelen;

- een vrije toegang van in Barbados gefabriceerde producten tot de Verenigde Staten, de EU, Canada, Venezuela, Colombia en de lidstaten van de Caribische Gemeenschap en Gemeenschappelijke Markt (CARICOM);
- een wetgeving die de vestiging van internationale verzekeringsmaatschappijen vergemakkelijkt;
- een kwaliteitsvolle dienstverlening naast een hoge productiviteit en een laag absentisme van de werknemers;
- verdragen inzake het vermijden van dubbele belastingen met een aantal landen zoals de Verenigde Staten, Canada, China, het Verenigd Koninkrijk, Malta, Zwitserland, Zweden, Noorwegen en Finland;
- een onbeperkte repatriëring van inkomens en inkomensbelastingvoordelen voor gespecialiseerd personeel van offshorebedrijven;
- geen afhouding van belastingen op dividenden, intresten, managementvergoedingen en royalties betaald aan niet-verblijfshouders;
- geen belasting op kapitaalopbrengsten en vrijstelling van belasting op de overdracht van aandelen en andere bezittingen.

Buitenlandse investeerders moeten het geld dat zij willen investeren, registreren bij de Barbadaanse Centrale Bank. Die Centrale Bank moet niet-inwoners ook de toelating verlenen om vastgoed aan te kopen.

Kansrijke sectoren zijn de informatiediensten, de financiële sector en de industrie.

In mei 2005 kondigde de minister van toerisme en internationaal transport aan dat Barbados nooit geziene investeringen in de toeristische sector in het vooruitzicht stelt als een gevolg van de Tourism Development Act 2003. Er werd 306,7 miljoen US dollar geïnvesteerd in elf nieuwe hotels en in de renovatie van tien andere. Die investeringen zorgen ook voor meer dan 500 nieuwe jobs.

Per 1 juni 2010 had Barbados investeringsovereenkomsten met Canada, China, Cuba, Duitsland, Italië, Mauritius, Venezuela, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland.

De NDD kent de laagste quoterings toe voor oorlogsrisico's en een gemiddeld transferisico. Hij verzekert investeringen in Barbados tegen alle risico's, zowel afzonderlijk als in elke mogelijke combinatie. Elke aanvraag wordt van geval tot geval beslist op grond van een gedetailleerde analyse. De Delcredereplafonds voor investeringen zijn vastgesteld op 160 miljoen euro.

2.6. De relatie tussen Vlaanderen/België en Barbados

België heeft geen ambassade in Barbados, wel een ere-consulaat in de hoofdstad Bridgetown.

Uit cijfers van het Vlaamse Agentschap voor Internationaal Ondernemen blijkt dat de Vlaamse uitvoer naar Barbados in 2009 2,5 miljoen euro bedroeg. Daarmee was Barbados onze 169ste afzetmarkt. De voorbije jaren schommelde onze export tussen twee en drie miljoen euro. De invoer is te verwaarlozen.

2.7. De internationale rol van Barbados

Als stichtend lid van de CARICOM en als vestigingsplaats van talrijke regionale instellingen speelt Barbados een constructieve rol in het regionale integratieproces en in de relaties tussen het Caribische gebied en de EU.

Het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) is het voornaamste instrument van de communautaire ontwikkelingssamenwerking met de staten van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de zogenaamde ACS-staten). Onder het zevende en achtste EOF was de hulp aan Barbados gericht op de ontwikkeling van de human resources. Het negende EOF (2000-2007) richtte zich op de gezondheidssector. Het overgrote gedeelte van het tiende EOF (2008-2013) gaat naar een Skills Development Sectoral Support Programme dat de vaardigheden en de tewerkstellingskansen van jongeren moet verbeteren. Barbados geniet ook van het EU-ACS suikerprotocol.

II. SPECIFIEKE TOELICHTING BIJ DE OVEREENKOMST MET BARBADOS

1. Ontstaan van de overeenkomst

De voorbije dertig jaar sloot de BLEU verschillende overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen met landen, die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

De onderhandelingen tussen Barbados en de BLEU vonden plaats in Bridgetown op 5 en 6 mei 2008. Er werd onderhandeld op basis van een Barbadaanse modeltekst. Nadat een consensus bereikt werd over alle artikelen, werd de ontwerpovereenkomst op 6 mei 2008 geparafeerd.

2. Inhoud van de overeenkomst

De BLEU-typetekst

De leden van de BLEU keurden een tekst goed die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse Regering die typetekst aanvaard. Sinds 2002 zijn milieu- en sociale clausules opgenomen in de type-tekst.

Die zogenaamde BLEU-typetekst bepaalt principieel dat elke overeenkomstsluitende partij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op zijn grondgebied toelaat. Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen.

De bescherming komt tot uiting in een bepaling van niet-discriminatie en het artikel dat stelt dat de investeerders de behandeling genieten van meest begunstigde natie. Die behandeling sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

De overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die een hoge graad van milieubescherming biedt, en die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende rechten van werknemers. Zij moeten die wetgeving stelselmatig verbeteren.

Elke maatregel van onteigening of nationalisatie wordt verboden, tenzij voor het openbare nut, de veiligheid of het nationale belang van de overeenkomstsluitende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoire is en begeleid wordt door

een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade als gevolg van oorlog en geweld.

Overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen kunnen vrij gebeuren, waarbij de vrije transfer als principe geldt. Dit artikel uit de typetekst is onverenigbaar met het Europees recht en zal dus aangepast moeten worden. De modaliteiten hiervoor moeten nog door de BLEU vastgelegd worden.

Er is een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van haar eigen investeerders, indien die partij of instelling schadevergoeding uitbetaald heeft aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Een vraagstuk betreffende investeringen dat geregeld wordt bij de overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene overeenkomstsluitende partij, dan wel bij internationale overeenkomsten, geeft de investeerders van de andere partij de mogelijkheid om aanspraak te maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

De bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij gesloten werden, worden bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De procedure wordt geschetst voor de regeling van geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij, enerzijds, en die tussen partijen betreffende de interpretatie en de toepassing van deze overeenkomst, anderzijds.

De overeenkomstsluitende partijen moeten een transparante wet- en regelgeving opstellen, en met elkaar overleggen over de toepassing of de interpretatie van de overeenkomst.

Investeringsprojecten die aan de overeenkomst voorafgegaan zijn, worden gelijkgesteld met investeringen die na de inwerkingtreding ervan gedaan zijn. De vroegere investeringen worden dus eveneens beschermd.

De typeovereenkomst treedt in werking een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging. Zij blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar, die zonder voorafgaande opzegging telkens stilzwijgend verlengd wordt met dezelfde termijn.

Vergelijking tussen de voorliggende overeenkomst en de BLEU-typetekst

In artikel 1 (begripsomschrijvingen) is er een aparte definitie van ‘ondernemingen’ en ‘onderdanen’ voor enerzijds Barbados en anderzijds België en Luxemburg. In de omschrijving van milieu- en arbeidswetgeving is sprake van de wetgeving die van kracht is op de datum van ondertekening van de overeenkomst of die na die datum aangenomen werd. ‘Grondgebied’ betekent voor Barbados ook de exclusieve economische zone.

In artikel 2 (bevordering en bescherming van investeringen) wordt specifiek vermeld dat het gaat om kapitaalsinvesteringen. Er wordt ook aangegeven dat elke partij alle verplichtingen nakomt die verbonden zijn aan investeringen door onderdanen of ondernemingen van de andere partij.

In artikel 3 (nationale behandeling en meest begunstigde natie) wordt gesproken over

investerings en opbrengsten. Er wordt bevestigd dat deze bepalingen van toepassing zijn op de artikelen 1 tot 15 van de overeenkomst. De paragraaf van de BLEU-typetekst waarin staat dat de behandeling niet de voorrechten omvat die door een partij verleend worden aan investeerders van een derde staat op grond van zijn lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie, werd opgenomen in artikel 7 (uitzonderingen). Dat is ook het geval met de paragraaf die stelt dat de bepalingen niet van toepassing zijn op belastingzaken.

Artikel 4 regelt de schadeloosstelling voor verliezen als gevolg van oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand of opstand. Ook hier geldt het principe van de meest begunstigde natie.

Artikel 5 (onteigening van investeringen) bepaalt dat de investeerder volgens de wet van de onteigenende staat bij een gerechtelijke of andere onafhankelijke overheid een verzoek tot onmiddellijke behandeling van zijn zaak en van de waardebepaling van zijn investeringen kan indienen. Wanneer een partij de vermogensbestanddelen onteigent van een onderneming waarin onderdanen of ondernemingen van de andere partij aandelen hebben, dient zij ervoor te zorgen dat de bepalingen van het artikel toegepast worden teneinde een onmiddellijke, voldoende en effectieve schadeloosstelling te waarborgen voor de investeringen van onderdanen of ondernemingen van de andere partij die eigenaar zijn van die aandelen.

Een geschil tussen de overeenkomstsluitende partijen (artikel 9) wordt niet eerst voorgelegd aan een gemengde commissie, maar onmiddellijk aan een scheidsgerecht, wanneer het niet langs diplomatieke weg kan geregeld worden.

In artikel 10 (subrogatie) wordt vermeld dat de gesubrogeerde rechten of schuldvorderingen de oorspronkelijke niet mogen overtreffen.

Overeenkomstig artikel 14 (toepassing van de overeenkomst) is de overeenkomst niet van toepassing op schuldvorderingen ingevolge gebeurtenissen of verbintenissen die dateren van vóór de inwerkingtreding van de overeenkomst.

De milieu- en arbeidsclausules werden opgenomen in respectievelijk de artikelen 11 en 12. Zij wijken niet af van de BLEU-typetekst.

Artikel 15 (vergaderingen) vermeldt wel dat de vertegenwoordigers van de partijen vergaderingen organiseren met als doel:

- de tenuitvoerlegging van de overeenkomst te toetsen;
- informatie uit te wisselen over juridische aspecten en investeringsmogelijkheden;
- investeringsgeschillen te bespreken;
- voorstellen rond de bevordering van investeringen te formuleren;
- andere onderwerpen die met investeringen verband houden, te bestuderen.

Verzoeken om een overlegvergadering te organiseren, worden onmiddellijk beantwoord via diplomatieke weg. De vergaderingen worden beurtelings in Brussel en Bridgetown georganiseerd.

De overeenkomst treedt in werking de dag na de datum van ontvangst van de laatste notificatie. Zij blijft van kracht gedurende een periode van 10 jaar. Daarna blijft zij van kracht tot 12 maanden volgend op de datum waarop een partij de andere partij schriftelijk in kennis gesteld heeft van de beëindiging van de overeenkomst. Ten aanzien van investe-

ringen die vóór de datum van kennisgeving gedaan werden, blijven de verdragsbepalingen van kracht gedurende een bijkomende periode van 20 jaar vanaf de datum van beëindiging.

De overeenkomst werd opgemaakt in het Nederlands, het Frans en het Engels, waarbij alle teksten gelijkelijk authentiek zijn. In geval van verschil in uitlegging is het Engels doorslaggevend.

3. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) bracht op 14 juni 2010 één advies uit over de investeringsovereenkomsten met Barbados, Panama en Tadzjikistan. Hij opteerde ervoor om zich hoofdzakelijk te concentreren op de toetsing van de overeenkomsten aan een aantal principes die de Vlaamse Regering zichzelf oplegde met betrekking tot de onderhandelingen over investeringsovereenkomsten, en om enkele bedenkingen te maken bij de overeenkomsten.

De SARiV is alleszins verheugd te kunnen vaststellen dat de Vlaamse Regering rekening gehouden heeft met het advies dat hij op 15 juni 2009 uitbracht over de investeringsovereenkomsten met Colombia, Oman en Qatar.

De SARiV pleit voor een goed afsprakenkader dat bescherming kan bieden aan de investeringen en de economische activiteiten van Vlaamse bedrijven, zonder dat de regulerende bevoegdheden en de beleidsruimte van de overheden om een beleid van duurzame ontwikkeling te voeren en de mensenrechten, de arbeidsrechten en het milieu te beschermen, ingeperkt worden. Wat betreft de milieu- en arbeidsclausules vraagt de SARiV zich af of zelfs met de clausules het recht om wetten uit te vaardigen, voldoende beschermd is.

De SARiV verwelkomt dat de Vlaamse Regering via haar inbreng in de intrafederale coördinatievergaderingen over het toekomstige EU-investeringsbeleid proactief tracht in te spelen op dat beleid, maar betreurt dat het maatschappelijke middenveld niet vooraf betrokken werd. De SARiV herhaalt daarom dat hij het belangrijk vindt dat de Vlaamse Regering een duidelijke visie ontwikkelt over de toekomst van investeringsovereenkomsten.

De vertegenwoordigers van de ontwikkelingsorganisaties en de vakbonden vinden dat de Vlaamse Regering zou moeten openstaan voor suggesties die gedaan worden in studies, bij het bepalen van haar visie op en standpunten over de toekomstige investeringsovereenkomsten van zowel de BLEU als de EU. Zij vinden ook dat de discussie over het nieuwe Europese beleid en de voorwaarden die zullen opgelegd worden aan bilaterale investeringsovereenkomsten, moeten aangegrepen worden om ook het Belgische BLEU-model grondig te herzien. Hierbij moet gestreefd worden naar meer evenwicht tussen rechten en plichten van gast- en herkomstland, van overheden en investeerders, en van het economische, sociale, milieu- en ontwikkelingsbelang.

Wat Barbados betreft, wijst de SARiV naar raakvlakken tussen de voorliggende investeringsovereenkomst en de economische partnerschapsovereenkomst (EPA) tussen de EU en de CARIFORUM-staten waarbij Barbados partij is. De SARiV vraagt de Vlaamse Regering het kader van de EPA in acht te nemen, alsook de gelijkenissen en verschillen en de impact die zij op elkaar kunnen hebben, duidelijk aan te geven, en er rekening mee te houden bij de implementatie van beide overeenkomsten.

Volgens de Vlaamse Regering wijst de SARiV terecht naar raakvlakken tussen de EPA en de voorliggende investeringsovereenkomst. Het luik ‘commerciële aanwezigheid’ uit het hoofdstuk handel in diensten van de EPA zorgt ervoor dat Barbados de markttoegang en de nationale behandeling toekent aan Europese investeringen in heel wat sectoren. Daarnaast bevat artikel 72 van de EPA provisie met betrekking tot het gedrag van investeerders. De voorliggende investeringsovereenkomst werkt complementair en versterkend ten opzichte van de EPA, in die zin dat er nu ook bescherming en rechtszekerheid gegeven wordt aan de ondernemingen nadat deze zich in Barbados hebben gevestigd.

De Vlaamse Regering is er zich van bewust dat de overdracht van de bevoegdheid voor het sluiten van investeringsovereenkomsten van de lidstaten naar de Europese Unie gevolgen heeft voor onze investeringsovereenkomsten. Een analyse, en een eventuele amendering van de BLEU-typetekst dringen zich dan ook op. De diverse studies die rond dit thema zijn uitgevoerd, kunnen ondersteuning bieden aan dit proces. De modaliteiten van deze oefening zullen samen met de BLEU-partners bepaald worden.

4. Advies van de Raad van State

De Raad van State maakte geen opmerkingen in het advies dat hij op 7 september 2010 uitbracht (referte 48.632/1/V).

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

VOORONTWERP

Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ONTWERP VAN DECREET
DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 26 november 2010.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS